

TEMATIKA

Tantárgy neve	A vizuális nevelés módszertana
Tantárgy kódja	BOV1123; BOV 1117
Meghirdetés féléve	3
Kreditpont	3
Heti kontakt óraszám (elm.+gyak.)	1+2
Félévi követelmény	kollokvium
Előfeltétel (tantárgyi kód)	-
Tantárgyfelelős neve	
Tantárgy oktatója	Havasi Tamás mesteroktató
Tantárgyfelelős tanszék/intézet kódja	VKI

A tantárgy elsajátításának célja, a kialakítandó kompetenciák leírása:

A kreativitás lehetőségei a vizuális nevelésben. Korszerű és hagyományos módszerek a látásnevelésben és a kézművelésben. Az élmény szerepe és a komplex vizuális nevelés az óvodai nevelésben. A konvergens és a divergens vizuális gondolkodásmód paralel fejlesztésének szükségessége és lehetséges irányai.

Az elsajátítandó ismeretanyag:

Elmélet (heti 1 óra)

1. hét A félévi munka előkészítése. A félévi program, követelmények, határidők, értékelés.
2. hét Művészeti technikák, a képzőművészet és az óvodai-iskolai alkotótevékenység „médiuai”
3. hét Művészeti technikák
4. hét Tanítás-tanulás szervezése alanya a gyerek, gyerekkultúra;
5. hét Tanítás-tanulás szervezése alanya a gyerek, gyerekkultúra; **HF: A gyermekkultúra** területeinek elosztása.
6. hét Módszerek, szervezés, projekt, csoportmunka, munkaformák, komplex vizuális nevelés.
7. hét Módszerek, szervezés, projekt. Tervezése, típusai, kritériumai, értékelése
8. Projekt **HF: Projektterv**
9. hét Óvodai termék, csoportszoba díszítése, az alkotás vizuális keretei, környezete, környezetkultúra;
10. hét RAJZ Tesztek, iskolaérettség, kreativitás, emberrajz-teszt, pszichodiagnosztika;
11. hét Gyerekrajzok, rajzfejlődés, képzőművészeti terápia.
12. hét Érzelem, esztétikum, erkölcs. Érzelmek és gondolkodás: elaboráció és indulatredukció játékban, rajzban, mesében. A befogadáshoz, az alkotáshoz, a **kreativitáshoz** szükséges kompetenciák fejlődése és a fejlesztés lehetőségei a komplex művészeti neveléssel (zene, vizualitás, irodalom, drámajáték, báb)
13. hét A **vizuális nevelés**, mint komplex személyiségfejlesztés: szerepe és jelentősége az óvodáskorú gyermek megismerésében és képességeinek fejlesztésében. Az óvodáskorú gyermek vizualitásának fejlődése, fejlesztése, a gyermekrajz, mint kommunikáció.
14. hét A vizuális nevelés szerepe az esztétikai értékek közvetítésében, a vizuális nevelés kapcsolata más tevékenységi területekkel. Az óvodában alkalmazható művészeti- és kézműves technikák metodikai eljárásai a kisgyermek teljes személyiségének élményadó tevékenységközpontú fejlesztésére. A differenciált képességfejlesztés, az esélyegyenlőség, a tehetséggondozás lehetőségei a viz. nev.ben.
15. hét A vizsgajegy megszerzésének alternatívái.

Gyakorlat (heti 2 óra)

1. hét A félévi munka előkészítése. A félévi program, követelmények, határidők, értékelés.
2. hét Gyermekalkotások értékelése, feladatok megfejtése (alsó tagozatos rajzok)
3. hét Gyermekalkotások értékelése, feladatok megfejtése (óvodás rajzok)
4. hét Gyermekalkotások értékelése, feladatok megfejtése (felső tagozatos rajzok, terem és folyosódekorálás)
5. Egyszerű sokszorosító grafikai eljárások (Frottázs, krumplinyomda, monotíпия)
6. Színes és vegyes technikák (mozaik, kollázs montázs, sodrott papírkollázs)
7. A plasztikai alakítás technikái (gyurma, agyag, papír pop up)
8. hét Projekttervezés: gondolatterkép készítés csoportmunkában
9. hét Projekttervezés: a projekt értékelése, csoportmunka
10. hét projektvázlat készítés adott témában, csoportmunkában
11. hét Fejlesztő játékok készítése (frottázs vár)
12. hét Fejlesztő játékok készítése (párosító játék)
13. hét Fejlesztő játékok készítése (arcok-karakterek)
14. hét Fejlesztő játékok készítése (Mátrix, számfogalom)
15. hét A vizsgajegy megszerzésének alternatívái.

A kurzus sikeres befejezésekor elsajátítja a vizuális nevelés struktúrájának alapjait, megismeri annak legjellegzetesebb összetevőit és a hozzá tartozó szakirodalmat. Képes a vizuális pedagógia hazai szakirodalmának értő tanulmányozására. Elsajátítja a vizuális nevelés főbb ismereteit. Pedagógiai tudását holisztikus szemlélettel és adaptív módon, az egyéni sajátosságok jellemzőinek figyelembevételével alkalmazza. Kreatív módon viszonyul az esztétikai nevelés kérdéseire.

A foglalkozásokon történő részvétel:

Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Évközi tanulmányi követelmények: Gyakorlatok teljesítése

Félévi követelmény: kollokvium

Számonkérés: Kollokvium, amely az alábbi két feladat teljesítésével, ill. az **órai gyakorlati jegyek beszámításával** kiváltható.

Doldozat/házidolgozat az elméleti témakörökből:

- **Gyermek kultúra** egy területének bemutatása az adott korosztályban ppt formájában (játék, zene, médiafogyasztás...)
- **Projektterv**

Kötelező, ajánlott irodalom:

- Kárpáti Andrea (szerk): *Bevezetés a vizuális kommunikáció tanításához Tankönyvek. '95*
- Bálványos H.-Sánta L.: *Vizuális megismerés, vizuális kommunikáció Balassi Kiadó, Bp. 2003*
- William M. Ivins Jr: *A nyomtatott kép és a vizuális kommunikáció, Enciklopédia, 2001, Bp.*
- Kárpáti Andrea (szerk): *Vizuális képességek fejlődése Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. 1995*
- R. Arnheim: *A vizuális élmény*
- Kárpáti Andrea: *Firkák, formák, figurák. (A vizuális nyelv fejlődése a kisgyermekkortól a serdülőkorig), Budapest, 2001, Dialóg Campus Kiadó. ISBN: 9639123366*
- Nagy Gyik Könyv – *Kézikönyv a vizuális neveléshez, Budapest, 1997, Aula Kiadó. ISBN: 9789639078543*
- Bodóczky István: *Az alkotóképesség fejlesztése. MIF jegyzet. 1999. ISBN nélkül.*

Tematika

Tantárgy neve	Blokkszeminárium (Módszertani követő szeminárium 1.)
Tantárgy kódja	VKO9101
Meghirdetés féléve	9
Kreditpont	2
Heti kontakt óraszám (elm.+gyak.)	0+1
Félévi követelmény	MAI
Előfeltétel (tantárgyi kód)	-
Tantárgyoktatója	Havasi Tamás
Tantárgyfelelős neve és beosztása	
Tantárgyfelelős tanszék/intézet kódja	VKI

A tantárgy elsajátításának célja, a kialakítandó kompetenciák leírása:

A tanegység tevékenységei általánosan megalapozzák a tanári mesterségen belül megkövetelhető szakmai kompetenciákat.

Az elsajátítandó ismeretanyag:

A szeminárium órái tömbösítve lesznek tartva, havonta 1 alkalom (a dátumok pontosítva lesznek az iskolai tanítási gyakorlatok feladataihoz igazítva).

1. alkalom (szept. 6.)

Az összefüggő gyakorlat szerepe, szervezési és szakmai tennivalók, az összefüggő gyakorlat során elvégzendő feladatok a gyakorlati képzési napló alapján.

2. alkalom (okt. 18.)

A tanítási gyakorlaton kapott témák megbeszélése, brainstorming. Témánként ötletbörze és a már hospitált, vagy megtartott órák, felvetődött problémák megbeszélése.

3. alkalom (nov. 22.)

A már hospitált, vagy megtartott órák, felvetődött problémák megbeszélése, reflexiók.

4. alkalom (dec. 6.)

A portfóliókészítéshez szükséges kompetenciarendszer átbeszélése, szaktárgyi relevanciák, sajátosságok. Ahogy a hallgatók a gyakorlat során előrehaladtak, hozzanak magukkal az adott kompetenciaterület kifejtéséhez, tárgyalásához szükséges személyes dokumentumokat; az egyedi esetek összehasonlítása, következtetések, tanulságok. Az előző alkalom óta történt egyedi óralátogatások tanulságainak megbeszélése, reflexió, javaslatok, ezek lehetséges beépítése a portfólióba, ill. az önreflexiókba.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: Minősített aláírás

Ajánlott irodalom (3-5 db):

- *A NAGY GYIK KÖNYV – Kézikönyv a vizuális neveléshez, Budapest, 1997, Aula Kiadó*
- *Bodóczky István: Vizuális nevelés II. feladatgyűjtemény és tanári kézikönyv a 7-12 évfolyamok számára. Bp, 1998. Helikon K.*
- *Bodóczky István (szerk.): Vizuális művészeti projektek az oktatásban. MIE módszertani füzetek Bp. 2002*
- *Horváth Attila: Kooperatív technikák. Hatékonyság a nevelésben. Budapest, é.n., OKI - IFA*
- *Kárpáti Andrea: Vizuális nevelés: vizsga és projekt módszer. In. Mérés, értékelés, vizsga Országos Közoktatási Int., Bp, 1997.*

Tematika

Tantárgy neve	Kutatásmódszertan I. (szakdolgozat)
Tantárgy kódja	VKO1306
Meghirdetés féléve	9
Kreditpont	2
Heti kontakt óraszám (elm.+gyak.)	0+2
Félévi követelmény	MAI
Előfeltétel (tantárgyi kód)	-
Tantárgyoktatója	Havasi Tamás
Tantárgyfelelős neve és beosztása	mesteroktató
Tantárgyfelelős tanszék/intézet kódja	VKI

A tantárgy elsajátításának célja, a kialakítandó kompetenciák leírása:

A tanegység tevékenységei általánosan megalapozzák a tanári mesterségen belül megkövetelhető szakmai kompetenciákat.

Az elsajátítandó ismeretanyag:

A szeminárium órái tömbösítve lesznek tartva, havonta 1 alkalom (a dátumok pontosítva lesznek az iskolai tanítási gyakorlatok feladataihoz igazítva).

1. alkalom (szept. 6.)

A tanári szakdolgozat követelményei, paraméterei, felépítése, a szakdolgozati útmutató alapján. **HF: PPT bemutató készítése az eddig elvégzett munkáról, témáról, kutatásról, kutatási módszerről.**

2. alkalom (okt. 18.)

Kutatási módszerek, adatok értékelése, ábrázolási lehetőségei

PPT bemutató előadása (4 fő). A szakdolgozati témák megbeszélése, brainstorming. Egyéni segítség a feldolgozott témákhoz.

3. alkalom (nov. 22.)

PPT bemutató előadása (4 fő). A szakdolgozati témák megbeszélése, brainstorming. Egyéni segítség a feldolgozott témákhoz.

4. alkalom (dec. 6.)

A szakdolgozat végső formába öntése, hivatkozásai, illusztrációi, utolsó simítások megbeszélése. A záróvizsgán bemutatandó PPT megbeszélése, levetítése.

A foglalkozásokon történő részvétel:

A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: Minősített aláírás

PPT elkészítése, előadása

Ajánlott irodalom (3-5 db):

- Falus Iván: *Didaktika*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003
- Falus Iván: *Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe*, Műszaki Könyvkiadó, 2004.
ISBN: 9789631626643
- Vitál Attila: *Kutatásmódszertan kézikönyv és példatár*. Krúdy Könyvkiadó 2006, Nyíregyháza.
ISBN 978 963 87319 0 6
- *Kutatásmódszertani alapismeretek*, Szerkesztette: Dr. Boncz Imre, Pécs, 2015.
- Lengyelne Molnár Tünde–Tóvári Judit: *Kutatásmódszertan Távoktatási tankönyv* Eszterházy Károly Főiskola Médiainformatica Intézet, Eger 2001.

TEMATIKA

Tantárgy neve	A vizuális nevelés tantárgypedagógiája
Tantárgy kódja	BTA1132
Meghirdetés féléve	
Kreditpont	
Heti kontakt óraszám (elm.+gyak.)	1+2
Félévi követelmény	Kollokvium (+GYAKjegy)
Előfeltétel (tantárgyi kód)	-
Tantárgyfelelős neve	
Tantárgy oktatója	Havasi Tamás mesteroktató
Tantárgyfelelős tanszék/intézet kódja	VKI

A tantárgy elsajátításának célja, a kialakítandó kompetenciák leírása:

A vizuális kultúra és a vizuális nevelés fogalma, struktúrái és ezek összefüggései. A vizuális nevelés elméleti kutatásai, valamint a gyakorlatban is működő módszereik és lehetőségeik. Pedagógiai és szakpszichológiai ismereteik rendszere, mely segítséget nyújt az oktató–nevelő munkára való felkészülésben 1-4. osztályig. A kifejezésforma és alkotás kisiskoláskorban. Játékos vizuális nevelés.

Az elsajátítandó ismeretanyag (ELMÉLET 1 óra/hét):

1. hét A félévi munka előkészítése. A félévi program, követelmények, határidők, értékelés.
2. hét Művészeti technikák, a képzőművészet és az iskolai alkotótevékenység „médiukai” alsó tagozatban
3. hét Művészeti technikák
4. Tanítás-tanulás szervezése alanya a gyerek, gyerekkultúra; gyermekalkotások értékelése
5. Tanítás-tanulás szervezése alanya a gyerek, gyerekkultúra
6. hét Módszerek, szervezés, projekt, csoportmunka, munkaformák, komplex vizuális nevelés.
7. hét Módszerek, szervezés, a projekt típusai, értékelése.
8. hét A tanterem díszítése
9. hét RAJZ Tesztek, iskolaérettség, kreativitás, emberrajz-teszt, pszichodiagnosztika
10. hét Gyerekrajzok, rajzfejlődés, képzőművészeti terápia;
11. hét Érzelem, esztétikum, erkölcs. Érzelmek és gondolkodás: elaboráció és indulatredukció játékban, rajzban, mesében. A befogadáshoz, az alkotáshoz, a kreativitáshoz szükséges kompetenciák fejlődése és a fejlesztés lehetőségei a komplex művészeti neveléssel (zene, vizualitás, irodalom, drámajáték, báb)
12. hét A vizuális nevelés, mint komplex személyiségfejlesztés: szerepe és jelentősége a gyermek megismerésében és képességeinek fejlesztésében. Az alsós korú gyermek vizualitásának fejlődése, fejlesztése, a gyermekrajz, mint kommunikáció
13. hét A vizuális nevelés szerepe az esztétikai értékek közvetítésében, a vizuális nevelés kapcsolata más tevékenységi területekkel. Az alsó tagozatban alkalmazható művészeti- és kézműves technikák metodikai eljárásai a kisgyermek teljes személyiségének élményadó tevékenységközpontú fejlesztésére. A differenciált képességfejlesztés, az esélyegyenlőség, a tehetséggondozás lehetőségei a viz. nev. ben
14. hét A vizsgajegy megszerzésének alternatívái.

Az elsajátítandó ismeretanyag (GYAKORLAT 2 óra/hét):

1. hét A félévi munka előkészítése. A félévi program, követelmények, határidők, értékelés.
2. hét Művészeti technikák; gyak: gyermekalkotások értékelése, feladatok megfejtése (János Vitéz)
3. hét Művészeti technikák; gyak: gyermekalkotások értékelése, feladatok megfejtése
4. hét Művészeti technikák; gyak: gyermekalkotások értékelése, feladatok megfejtése
5. hét Módszerek, szervezés, projekt; gyak: gondolattérkép készítése adott témában
6. hét Óravázlat felépítése
7. hét Projektvázlat készítés csoportmunkában
8. hét A projekt értékelése, értékelő lap készítése.
9. hét Fejlesztő játékok készítése (papírtechnikák)
10. hét Fejlesztő játékok készítése (Frottázs)
11. hét Fejlesztő játékok készítése (Mátrix)
12. hét Fejlesztő játékok készítése
13. Gyurmaanimáció készítése
14. hét Mesedoboz készítés / POP UP technika, meghívó készítése.
15. A vizsgajegy/ gyakjegy megszerzésének alternatívái.

A **képzés célja** tanítók képzése, akik – a változó társadalmi szükségleteknek, az általános iskolai nevelés-oktatás céljainak megfelelően – képesek a tanulók személyiségének komplex fejlesztésére, a tanító teljes szerepkörének betöltésére. Felkészültek az általános iskola első négy évfolyamán valamennyi műveltségi terület nevelés-oktatás feladatainak ellátására.

Tudás:

Biztos szakmai ismeretekkel rendelkeznek az 1-4. évfolyamon a vizuális nevelés ismereteiről.

Képesség:

Képes változatos, egyénre szabott tanítási módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását. Támogató tanulási környezetet biztosít.

Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.

Attitűd:

Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek megismerésére és alkalmazására.

Autonómia és felelősség:

A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért. Felelősséggel alkalmazza tanítási gyakorlatában a megismert elméleteket és módszereket.

A foglalkozásokon történő részvétel:

Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Évközi tanulmányi követelmények: Beszámolók, dolgozatok

Félévi követelmény: kollokvium

Számonkérés: Kollokvium, amely az alábbi feladatok teljesítésével kiváltható.

Doldozat/házidolgozat az elméleti témakörökből:

- **Gyermek kultúra** egy területének bemutatása az adott korosztályban (játék, zene, médiafogyasztás...)
- **Óravázlat**
- **Projektterv**
- Az órai **fejlesztő játékok** befejezése, POP UP

Kötelező, ajánlott irodalom:

- Kárpáti Andrea (szerk): *Bevezetés a vizuális kommunikáció tanításához Tankönyvek. '95*
- Bálványos H.-Sánta L.: *Vizuális megismerés, vizuális kommunikáció Balassi Kiadó, Bp. 2003*
- William M. Ivins Jr: *A nyomtatott kép és a vizuális kommunikáció, Enciklopédia, 2001, Bp.*
- Kárpáti Andrea (szerk): *Vizuális képességek fejlődése Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. 1995*
- R. Arnheim: *A vizuális élmény*
- Kárpáti Andrea: *Firkák, formák, figurák. (A vizuális nyelv fejlődése a kisgyermekkortól a serdülőkorig), Budapest, 2001, Dialóg Campus Kiadó. ISBN: 9639123366*
- Nagy Gyik Könyv – *Kézikönyv a vizuális neveléshez, Budapest, 1997, Aula Kiadó. ISBN: 9789639078543*
- Bodóczy István: *Az alkotóképesség fejlesztése. MIF jegyzet. 1999. ISBN nélkül.*

Tematika

Tantárgy neve	Blokkszeminárium (Módszertani követő szeminárium 1.)
Tantárgy kódja	VKO9101L
Meghirdetés féléve	9
Kreditpont	2
Heti kontakt óraszám (elm.+gyak.)	0+1
Félévi követelmény	MAI
Előfeltétel (tantárgyi kód)	-
Tantárgyoktatója	Havasi Tamás
Tantárgyfelelős neve és beosztása	mesteroktató
Tantárgyfelelős tanszék/intézet kódja	VKI

A tantárgy elsajátításának célja, a kialakítandó kompetenciák leírása:

A tanegység tevékenységei általánosan megalapozzák a tanári mesterségen belül megkövetelhető szakmai kompetenciákat.

Az elsajátítandó ismeretanyag:

1. alkalom (9 óra)

Az összefüggő gyakorlat szervezési és szakmai tennivalóinak megbeszélése, az összefüggő gyakorlat során elvégzendő feladatok számbavétele a gyakorlati képzési napló iránymutatásával.

HF 1: PPT1 bemutató készítése a félév GYAKORLATÁRÓL, sikereiről, esetleges sikertelenségeiről reflexiókkal, pozitív attitűddel.

HF 2: PPT2 bemutató készítése a PORTFÓLIÓBA kerülő kompetenciákról.

- A tanítási gyakorlaton kapott témák megbeszélése, brainstorming.
- Korábbi portfóliók áttekintése
- A védési ppt megbeszélése (ha a félévvégén záróvizsga van)

A már hospitált, vagy megtartott órák, felvetődött problémák megbeszélése, reflexiók.

A portfóliókészítéshez szükséges kompetenciarendszer átbeszélése, szaktárgyi relevanciák, sajátosságok. Ahogy a hallgatók a gyakorlat során előrehaladtak, küldjenek az adott kompetenciaterület kifejtéséhez, tárgyalásához szükséges személyes dokumentumokat; az egyedi esetek összehasonlítása, következtetések, tanulságok. Az előző alkalom óta történt egyedi óralátogatások tanulságainak megbeszélése, reflexiói, javaslatok, ezek lehetséges beépítése a portfólióba, ill. az önreflexiókba.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: Minősített aláírás

2db PPT elkészítése (tanítási gyakorlathoz, portfólióhoz)

Ajánlott irodalom (3-5 db):

- *A NAGY GYIK KÖNYV – Kézikönyv a vizuális neveléshez, Budapest, 1997, Aula Kiadó*
- *Bodóczky István: Vizuális nevelés II. feladatgyűjtemény és tanári kézikönyv a 7-12 évfolyamok számára. Bp, 1998. Helikon K.*
- *Bodóczky István (szerk.): Vizuális művészeti projektek az oktatásban. MIE módszertani füzetek Bp. 2002*
- *Horváth Attila: Kooperatív technikák. Hatékonyság a nevelésben. Budapest, é.n., OKI - IFA*
- *Kárpáti Andrea: Vizuális nevelés: vizsga és projekt módszer. In. Mérés, értékelés, vizsga Országos Közoktatási Int., Bp, 1997.*

Tematika

Tantárgy neve	Művészettörténet tanítása
Tantárgy kódja	VKO8002
Meghirdetés féléve	6
Kreditpont	2
Heti kontakt óraszám (elm.+gyak.)	0+2
Félévi követelmény	Gyakorlati jegy
Előfeltétel (tantárgyi kód)	-
Tantárgyoktatója	Havasi Tamás
Tantárgyfelelős neve és beosztása	mesteroktató
Tantárgyfelelős tanszék/intézet kódja	VKI

A tantárgy elsajátításának célja, a kialakítandó kompetenciák leírása:

A művészettörténet és a műelemzés tanítása sajátosságainak feltárása az egyes korosztályok tükrében, a hazai és a nemzetközi gyakorlat bemutatásával. Egy-egy adott korosztályra kivetítve, feladatokon és feladatsorokon keresztül feltérképezni a művészettörténet és műelemzés tanításának szempontjait, helyét és szerepét a vizuális nevelésen belül, valamint használható módszerek széles skáláját prezentálni a hallgatók pedagógiai munkájához.

Az elsajátítandó ismeretanyag:

1. Programismertető. A művészettörténet és a műelemzés tanításának hazai és nemzetközi története, tendenciái. A műalkotások és a közönség viszonya. A műalkotás, mint élményforrás. **(PPT ált. információk)**
2. NAT, új NAT (művészettörténet óra vázlata, tanmenet készítése)
3. Múzeumkommunikációs, múzeumpedagógiai törekvések helye a tanítási-tanulási folyamatban. (pl.: Munkácsy kiállítás, esetleg aktuális kiállítás) Tanulmányi kirándulás
4. A műalkotásokkal való kapcsolatteremtés lehetséges útjai, módszerek az elemzéshez, megértéshez, a feladat és feladatsor tervezéshez. **Felhasználható kisfilmek keresése.**
5. Élménypedagógia és dramatikus tanítás.
6. „**Suli-Kvíz**” egy képzeletbeli művészeti csapatverseny feladatsorának elkészítése. Képzelet világa tankönyvek művészettörténeti fejezetei, felosztása, műelemzési instrukciói.
7. **Parafrázis** (ppt és videoklip): parafrázis fotók készítése
8. **Illúzió** a képzőművészetben. Illúziófotók készítése, tematizálása.
9. **Zene és képzőművészet** kapcsolata. Zenére képregény készítése, ill. zene és képzőművészet kapcsolatára feladatterv brain-storming.
10. **Képolvasási feladatok**, feladattípusok. Készítsünk képolvasásos feladatot a vetített példák alapján.
11. Képiség-írásbeliség-szóbeliség.
12. **Kép és a szöveg**, mint információhordozó jelrendszerek. Külön-külön vizsgálva a hatékonyságukat, funkciójukat és egymásra hatásukat. Feladat: Példák keresése, készítése (pl: újságkivágás).
13. Abrázolási konvenciók témáinak kibontása. **(PPT-k, videók, klipek)**
14. Feladatbemutatás, gyakorlati jegy

A foglalkozásokon történő részvétel:

A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Feladatok:

2 óratervezet elkészítése

- 1.
5-6. osztályban tanítandó művészettörténeti korok egyikét kiválasztva, annak 45'-es órán való bemutatása, változatos módszerekkel való feldolgozása, amelyben a diákok is aktívan részt vesznek. Választható a minősítéshez ajánlott A, vagy B óratervezet-változat. A vázlat képes, írásos, a megadott információk alapján.
- 2.
8. Osztályban tanítandó művészettörténeti kor, izmus feldolgozása elsősorban gyakorlati feladat tervezésével (Komplex óra). (újraalkotás, feldolgozás, parafrázis stb.) Formailag az elsővel megegyező kialakítás.

Órai feladatok elkészítése és/vagy pótlása: Suli-Kvíz felad, parafrázisfotók, illúziófotók, képregény oldal, képolvasásos feladat, kép és szöveg feladat.

Kötelező, ajánlott irodalom (3-5 db):

- Kárpáti Andrea: *Művészet és élet I-II.* Helikon kiadó, Bp., 1997-1998.
- Deszpot Gabriella: *Őskor, Ókor, Újkor I-II. Feladatgyűjtemény Helikon K., Bp., 1997-98*
- Rézművesné Nagy Ildikó (szerk.): *Nézzük meg együtt.* Akadémiai kiadó, Bp., 1992
- Tatai Erzsébet: *Műelemzés. Enciklopédia kiadó Budapest, 2003.*
- *A NAGY GYIK KÖNYV – Kézikönyv a vizuális neveléshez, Budapest, 1997, Aula Kiadó*
- Trencsényi László (szerk.): *Világkerék. Komplex művészetpedagógiai projektek az Iskolafejlesztési Központ gyűjteményéből Budapest, 1991, OKI – IFA.*
- Bodóczky István: *Vizuális nevelés II. feladatgyűjtemény és tanári kézikönyv a 7-12 évf.számára.* Bp, 1998. Helikon
- Bodóczky István (szerk.): *Vizuális művészeti projektek az oktatásban. MIE módszertani füzetek Bp. 2002*
- Beke László: *Műalkotások elemzése. Tankönyvkiadó, Budapest, 1993*

Tematika

Tantárgy neve	Tárgykultúra tanítása
Tantárgy kódja	VKO8003L
Meghirdetés féléve	7
Kreditpont	2
Heti kontakt óraszám (elm.+gyak.)	0+2
Félévi követelmény	gyakorlati jegy
Előfeltétel (tantárgyi kód)	
Tantárgyfelelős neve és beosztása	
Tantárgyfelelős tanszék/intézet kódja	VKI

A tantárgy elsajátításának célja, a kialakítandó kompetenciák leírása:

A tantárgy elsajátításának az a célja, hogy a hallgatók képesek legyenek:

- az anyagi világ, az ember alkotta környezet kialakításának, használatának megismertetésére
- A környezetalakítás örömeinek, a tervezés élményének átadására
- A környezettudatos magatartás, és a környezet tárgyaival kapcsolatos elemzőképesség fejlesztésére
- Az serdülők tárgyvilágában is tükröződő értékeinek és ízlésének megismerésére

A hallgatóban fejlesztendő kompetenciák:

Empátia, együttműködési készség, vizuális és verbális kommunikációs készség, szervezőkészség, differenciáló készség

Az elsajátítandó ismeretanyag:

1 alkalom (9 óra) (előadás és gyakorlati feladatok)

1. A félévi munka előkészítése. A félévi program, követelmények, határidők, értékelés.
2. Újrahasznosítás, környezettudatosság az iskolában. (újrahasznosított, szemétből készült hangszerek)
3. A tárgy- és környezetkultúra fogalma. A tárgyakat és az ember alkotta környezetet meghatározó tényezők. *Az ember által alakított környezet.* Természetes tér, mesterséges tér.
4. A hazai, iskolai tárgy és környezetkultúra tanítás kialakulásának története, nemzetközi irányzatai.
5. Iskolai ünnepek, az *iskolai terek díszítése*, dekorálása. *Témahetek az iskolában.*
6. *Település fejlődés, városmakett. Film: A jövő otthonai (okosházak), intelligencia a jövőben (mesterséges intelligencia)*

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.

Évközi tanulmányi követelmények

- Órai feladatok elkészítése, azok előkészítése (anyagok, eszközök).
- **Tárgytörténeti tabló** készítése (digitális formában)
- **Egy történeti személyiség** (tananyagban szereplő, választott) **tárgyai**, környezetének bemutatása PPT formájában.

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Kötelező, ajánlott irodalom (3-5 db):

Tatai Erzsébet és Tatai Mária (1993): *Környezetkultúra*. Tölgyfa Kiadó, MIF. Budapest.

Gaul Emil (2011): *A tárgy- és környezetkultúra és tantárgy-pedagógiája*. Debreceni Egyetem, Debrecen.

<http://repetha.detek.unideb.hu/szakmai-anyagok.html>

Merényi György (1998): *Tárgykultúra, környezetkultúra*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

Tatai Erzsébet (2002): *Művészettörténeti ismeretek*. Enciklopédia Kiadó, Budapest.

TEMATIKA

Tantárgy neve	A vizuális nevelés tantárgypedagógiája I.
Tantárgy kódja	BTA1132L
Meghirdetés féléve	
Kreditpont	
Heti kontakt óraszám (elm.+gyak.)	1+2
Félévi követelmény	Kollokvium (+GYAKjegy)
Előfeltétel (tantárgyi kód)	-
Tantárgyfelelős neve	
Tantárgy oktatója	Havasi Tamás mesteroktató
Tantárgyfelelős tanszék/intézet kódja	VKI

A tantárgy elsajátításának célja, a kialakítandó kompetenciák leírása:

A kreativitás, mint személyiség modell lehetőségei a vizuális nevelésben. Korszerű és hagyományos módszerek a látásnevelésben és a kézművelésben. Az élmény szerepe és a komplex vizuális nevelés az óvodai nevelésben. A konvergens és a divergens vizuális gondolkodásmód paralel fejlesztésének szükségessége és lehetséges irányai.

Az elsajátítandó ismeretanyag (ELMÉLET 5 óra):

1. A félévi munka előkészítése. A félévi program, követelmények, határidők, értékelés.
2. **Művészeti technikák**, a képzőművészet és az iskolai alkotótevékenység „médiukai” alsó tagozatban
3. Tanítás-tanulás szervezése alanya a gyerek, **gyerekkultúra**; gyermekalkotások értékelése
4. Módszerek, szervezés, **projekt**, csoportmunka, munkaformák, komplex vizuális nevelés. **Óravázlat** felé.
5. A tanterem díszítése
6. **RAJZ Tesztek**, iskolaérettség, kreativitás, emberajz-teszt, pszichodiagnosztika
7. Gyerekrajzok, **rajzfejlődés, képzőművészeti terápia**;

Az elsajátítandó ismeretanyag (GYAKORLAT 5+4 óra):

1. A félévi munka előkészítése. A félévi program, követelmények, határidők, értékelés.
2. Művészeti technikák; gyak: **gyermekalkotások értékelése**, feladatok megfejtése
3. Módszerek, szervezés, **projekt**; gyak: **gondolattérkép** készítése adott témában
4. **Projektvázlat** készítés csoportmunkában
5. hét **A projekt értékelése, értékelő lap** készítése.
6. **Fejlesztő játékok** készítése (papírtechnikák)
7. Fejlesztő játékok készítése (Frottázs)
8. Fejlesztő játékok készítése (Mátrix)
9. Mesedoboz készítés

A kurzus sikeres befejezésekor elsajátítja a vizuális nevelés struktúrájának alapjait, megismeri annak legjellegzetesebb összetevőit és a hozzá tartozó szakirodalmat. Képes a vizuális pedagógia hazai szakirodalmának értő tanulmányozására. Elsajátítja a vizuális nevelés főbb ismereteit. Pedagógiai tudását holisztikus szemlélettel és adaptív módon, az egyéni sajátosságok jellemzőinek figyelembevételével alkalmazza. Kreatív módon viszonyul az esztétikai nevelés kérdéseire.

A foglalkozásokon történő részvétel:

Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Évközi tanulmányi követelmények: Beszámolók, dolgozatok

Félévi követelmény: kollokvium

Számonkérés: Kollokvium, amely az alábbi 3 feladat teljesítésével kiváltható.

Doldozat/házidolgozat az elméleti témakörökből:

- Gyermekcultúra egy területének bemutatása az adott korosztályban (játék, zene, médiafogyasztás...)
- v. Óravázlat
- **Projektterv**
- Az órai **fejlesztő játékok** befejezése

Kötelező, ajánlott irodalom:

- Kárpáti Andrea (szerk): Bevezetés a vizuális kommunikáció tanításához Tankönyvek. '95*
- *Bálványos H.-Sánta L.: Vizuális megismerés, vizuális kommunikáció Balassi Kiadó, Bp. 2003*
- William M. Ivins Jr: A nyomtatott kép és a vizuális kommunikáció, Enciklopédia, 2001, Bp.*
- Kárpáti Andrea (szerk): Vizuális képességek fejlődése Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. 1995*
- *R. Arnheim: A vizuális élmény*

- Kárpáti Andrea: *Firkák, formák, figurák. (A vizuális nyelv fejlődése a kisgyermekkortól a serdülőkorig)*, Budapest, 2001, Dialóg Campus Kiadó. ISBN: 9639123366
- Nagy Gyik Könyv – *Kézikönyv a vizuális neveléshez*, Budapest, 1997, Aula Kiadó. ISBN: 9789639078543
- Bodóczy István: *Az alkotóképesség fejlesztése. MIF jegyzet*. 1999. ISBN nélkül.

TEMATIKA

Tantárgy neve	Vizuális kommunikáció I.
Tantárgy kódja	BKP1112
Meghirdetés féléve	1
Kreditpont	3
Heti kontakt óraszám (elm.+gyak.)	2+0
Félévi követelmény	kollokvium
Előfeltétel (tantárgyi kód)	-
Tantárgyfelelős neve és beosztása	
Tantárgy oktatója	Havasi Tamás mesteroktató
Tantárgyfelelős tanszék kódja	VKI

A tantárgy elsajátításának célja

Feltárni, bemutatni a vizuális megismerés, a vizuális kommunikáció jelenségeiben az objektív törvényszerűségeket. A kommunikációs készségek (megismerés, megértés, megjelenítés, kódolás, dekódolás), az alkotókészség és az önkifejező képesség fejlesztése. A képző- és iparművészet, esztétikai értékük; eszmék és érzelmek kifejezése, terjesztése a vizuális nyelv alkalmazásával.

Tantárgyi program

A tantárgy létezésünk és az érzékelés összefüggéseivel, a vizualitás, a vizuális kommunikáció alapfogalmaival, jelenségeivel foglalkozik. Témája a kommunikáció természetes és mesterséges csatornáinak vizsgálata, az ember, annak látási, hallási, tapintási érzékelésével, valamint a kommunikáció legtágabban értelmezett médiumaival. Középpontba helyezve mutatja be a szubjektív vizuális megismerést, a vizuális élményeink (térélmény, proxemika, színélmény, esztétikum) kialakulását, annak tanult, kulturális és öröklött tényezőit. Foglalkozik a látás fiziológiájával és pszichológiájával, a vizuális kódokkal, jelekkel, jeltípusokkal, jelrendszerekkel, kommunikációs modellekkel. Bemutatja a kép (optikai-, tudati-, emlékkép-, technikai kép stb.) fogalmát, a képi közlés metódusait, típusait, a kép és a szöveg változatos kapcsolódási lehetőségeit. A kurzus hallgatói megismerkednek az absztrakció /redukció és szelekció/, transzpozíció, kompozíció fogalmával, használatával csakúgy, mint az ábrázolás és kifejezés konvencióival. Témái között szerepel az általános jelelmélet /szemiotika/. A stúdium betekintést nyújt a különböző médiumok sajátos képi világába, vizuális nyelvezetébe.

Féléves tematika

1. hét. Az érzékelés biológiai, pszichológiai alapjai, látás, hallás, tapintás... (a kommunikáció természetes csatornáit). Film: Nem néz, csak lát (vakok)
2. Semmi inger-halmazott inger (szélsőséges állapotok illusztrálása). (Pszichológia tankönyvek, érzékelés fogalma, érzékszervek csoportosítása (E.T.Hall)) Film: az érzékelés határai
3. hét. A látás biológiája, pszichológiája, színlátás. (szín és kommunikáció, színek élettani hatása, színszimbolika, színpreferencia, kulturális összefüggések stb.)
4. hét. A látás funkciói, látás és tanulás, térlátás, térérzékelés,
5. A térélmény kultúrtörténete
6. Tájékozódás (Kelet-Nyugat) térábrázolás. Prokszemikai összehasonlítások (E.T.Hall: Arab, Amerikai, Fr., Gb., Japán, stb.). A különböző perspektívák. (Kárpáti Andrea, E.T.Hall)
7. hét. A vizuális élmény. A vizualitás alapfogalmai (nézés, látás, belső kép...). A képkalkotás 4 változata. Észleleti tartalmak a vizuális élményben. (Bálványos Huba) A kép fogalma és jelenségei. Optikai kép, tudati kép, emlékkép, képzet, képzelet.
8. hét. Szubjektív és objektív vizuális közlések. (Bálványos Huba)
9. hét. Az ábrázolási és kifejezési konvenciók rendszere. Vizuális megismerés, ítéletsémák. (Bálványos Huba)
10. Vizuális dinamika állóképen és mozgóképen
11. Absztrakció /redukció és szelekció/, transzpozíció, kompozíció.
12. hét. A kommunikáció struktúrája és a vizuális információ. Kommunikációs alapfogalmak, típusok. (Bálványos Huba)
13. hét. A vizuális kultúra értelmezése, területei. (Bálványos Huba)
14. hét. Szemiotika értelmezése, területei, alapfogalmai, a vizuális üzenet szemiotológiája, tartalma. (Bálványos H)

A kialakítandó kompetenciák leírása

Tudás: Áttekintéssel rendelkezik a vizuális megismerés, a vizuális kommunikáció jelenségeiben az objektív törvényszerűségekről.

Képesség: A kommunikációs készségek (megismerés, megértés, megjelenítés, kódolás, dekódolás) használatával képes az önkifejezésre.

Attitűd: Törekszik a képző- és iparművészet, esztétikai értékük; eszmék és érzelmek kifejezésére, terjesztésére a vizuális nyelv alkalmazásával.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Évközi tanulmányi követelmények

Beszámolók, dolgozatok

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja: Szóbeli vizsga

Kötelező, ajánlott irodalom (3-5 db)

- **Bálványos H.-Sánta L.: Vizuális megismerés, vizuális kommunikáció** Balassi Kiadó, Bp. 2003
- **Kárpáti Andrea: Bevezetés a vizuális kommunikáció tanításához** Nemzeti Tankönyvk., Bp. 1995
- **Vizuális Kommunikáció szöveggyűjtemény** (szerk: Blaskó Ágnes, Margitházi Beja) Typotex BP. 2010
- Kárpáti Andrea (szerk): Vizuális képességek fejlődése Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. 1995
- Edward T. Hall: Rejtett dimenziók Hátér Kiadó 1987.
- Rudolf Arnheim: A vizuális élmény Aldus, Budapest, 2004

Tervezett kollokviumi témakörök

1. Az érzékelés biológiai, pszichológiai alapjai, látás, hallás, tapintás... (a kommunikáció természetes csatornáit). Semmi inger-halmozott inger (szélsőséges állapotok illusztrálása). (Pszichológia tankönyvek, érzékelés fogalma, érzékszervek csoportosítása (E.T.Hall))
2. A látás biológiája, pszichológiája, színlátás. (szín és kommunikáció, színek élettani hatása, színszimbolika, színpreferencia, kulturális összefüggések stb.)
3. A látás funkciói, látás és tanulás, térlátás, térérzékelés, térélmény. Tájékozódás (Kelet-Nyugat) térábrázolás. Prokszemikai összehasonlítások (E.T.Hall: Arab, Amerikai, Fr., Gb., Japán, stb.). A különböző perspektívák. (Kárpáti Andrea, E.T.Hall)
4. A vizuális élmény. A vizualitás alapfogalmai (nézés, látás, belső kép...). A képkötés 4 változata. Észleleti tartalmak a vizuális élményben. (Bálványos Huba)
5. Szubjektív és objektív vizuális közlések. (Bálványos Huba)
6. Az ábrázolási és kifejezési konvenciók rendszere. Vizuális megismerés, ítéletsémák. (Bálványos Huba)
7. A kommunikáció struktúrája és a vizuális információ. Kommunikációs alapfogalmak, típusok. (Bálványos Huba)
8. Kép a camera obscurától a digitális képig. Képtörténet, képek keletkezése. A technikai képek. Média: a fotó, mint a vizuális kommunikáció eszköze. ... (Kárpáti Andrea)
9. A vizuális kultúra értelmezése, területei. (Bálványos Huba)
10. Szemiotika értelmezése, területei, alapfogalmai, a vizuális üzenet szemiotológiája, tartalma. (Bálványos Huba)

TEMATIKA

Tantárgy neve	A vizuális nevelés módszertana LD
Tantárgy kódja	BOV1123L; BOV 1117L
Meghirdetés féléve	3
Kreditpont	3
Heti kontakt óraszám (elm.+gyak.)	1+2
Félévi követelmény	kollokvium
Előfeltétel (tantárgyi kód)	-
Tantárgyfelelős neve	
Tantárgy oktatója	Havasi Tamás mesteroktató
Tantárgyfelelős tanszék/intézet kódja	VKI

A tantárgy elsajátításának célja, a kialakítandó kompetenciák leírása:

A kreativitás, mint személyiség modell lehetőségei a vizuális nevelésben. Korszerű és hagyományos módszerek a látásnevelésben és a kézművelésben. Az élmény szerepe és a komplex vizuális nevelés az óvodai nevelésben. A konvergens és a divergens vizuális gondolkodásmód paralel fejlesztésének szükségessége és lehetséges irányai.

Az elsajátítandó ismeretanyag:

1. alkalom (5 óra elmélet)

- A félévi munka előkészítése. A félévi program, követelmények, határidők, értékelés.
- **Művészeti technikák**, a képzőművészet és az óvodai-iskolai alkotótevékenység „médiuai”
- A **projekt módszer**, mint a képzőművészet tanításának alapja. A **projekt és a feladatsor**. A **komplex vizuális nevelés**. Projektfeladatok és projektnapló tervezése és kivitelezése különböző korosztályokhoz igazítva. Reflektív gondolkodás Munkaformák, módszerek és feladattípusok lehetőségei a tanítási – tanulási folyamat során. Az óvodai foglalkozások tervezésének gyakorlata a vizuális nevelésben. Hazai és nemzetközi példák feladatsorokra és művészeti projektekre.

2. alkalom (5+4 óra gyakorlat)

- Feladatvégeredmények” értékelése: **gyermekmunkák**, tablók.
- A tanítás-tanulás szervezés alanya a gyerek, **gyerekkultúra**; gyak: gyermekalkotások értékelése
- **Óvodai termék díszítése**; gyak: projektvázlat készítés csoportmunkában
- **RAJZ Tesztek**, iskolaérettség, kreativitás, emberajz-teszt, pszichodiagnosztika
- Gyerekrajzok, rajzfejlődés, **képzőművészeti terápia**
- Gyak: **fejlesztő játékok készítése**

A kurzus sikeres befejezésekor elsajátítja a vizuális nevelés struktúrájának alapjait, megismeri annak legjellegzetesebb összetevőit és a hozzá tartozó szakirodalmat. Képes a vizuális pedagógia hazai szakirodalmának értő tanulmányozására. Elsajátítja a vizuális nevelés főbb ismereteit. Pedagógiai tudását holisztikus szemlélettel és adaptív módon, az egyéni sajátosságok jellemzőinek figyelembevételével alkalmazza. Kreatív módon viszonyul az esztétikai nevelés kérdéseire.

A foglalkozásokon történő részvétel:

Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Évközi tanulmányi követelmények: Beszámolók, dolgozatok, gyakorlati feladat

Félévi követelmény: kollokvium

Számonkérés: Kollokvium, amely az alábbi 3 feladat teljesítésével kiváltható.

Doldozat/házidolgozat az elméleti témakörökből:

- **Óvodai fejlesztő játékok készítése**
- **Gyerekkultúra** egy területének bemutatása az adott korosztályban (játék, zene, médiafogy...)
- **Projektterv**

Kötelező, ajánlott irodalom:

- *Kárpáti Andrea (szerk): Bevezetés a vizuális kommunikáció tanításához Tankönyvek. '95*
- *Bálványos H.-Sánta L.: Vizuális megismerés, vizuális kommunikáció Balassi Kiadó, Bp. 2003*
- *William M. Ivins Jr: A nyomtatott kép és a vizuális kommunikáció, Enciklopédia, 2001, Bp.*
- *Kárpáti Andrea (szerk): Vizuális képességek fejlődése Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. 1995*
- *R. Arnheim: A vizuális élmény*
- *Kárpáti Andrea: Firkák, formák, figurák. (A vizuális nyelv fejlődése a kisgyermekkortól a serdülőkorig), Budapest, 2001, Dialóg Campus Kiadó. ISBN: 9639123366*
- *Nagy Gyik Könyv – Kézikönyv a vizuális neveléshez, Budapest, 1997, Aula Kiadó. ISBN: 9789639078543*

- Bodóczy István: *Az alkotóképesség fejlesztése. MIF jegyzet. 1999. ISBN nélkül.*

TEMATIKA

Tantárgy neve	Vizuális kommunikáció I.
Tantárgy kódja	BKP1112L
Meghirdetés féléve	1
Kreditpont	3
Heti kontakt óraszám (elm.+gyak.)	2+0
Félévi követelmény	kollokvium
Előfeltétel (tantárgyi kód)	-
Tantárgyfelelős neve és beosztása	
Tantárgy oktatója	Havasi Tamás mesteroktató
Tantárgyfelelős tanszék kódja	VKI

1. A tantárgy elsajátításának célja, a kialakítandó kompetenciák leírása:

Feltárni, bemutatni a megismerés és a vizuális megismerés, a vizuális kommunikáció jelenségeinek objektív törvényszerűségeit. A kommunikációs készség (megismerés, megértés, megjelenítés, közlés), az alkotókészség és az önkifejező képesség alakítása. A képző- és iparművészet, esztétikai értékük; eszmék és érzelmek kifejezése, terjesztése a vizuális nyelv alkalmazásával.

2. Az elsajátítandó ismeretanyag:

1. alkalom (4 óra)

- A félévi munka előkészítése. A félévi program, követelmények, határidők, értékelés.
- A kommunikáció természetes csatornáinak vizsgálata, melynek alanya az ember, meghatározott látási, hallási, tapintási stb. érzékszerveivel. Nem csak néz, lát...Film
- A látás fiziológiája és pszichológiája. A színlátás. (szín és kommunikáció, színek élettani hatása, színszimbolika, színpreferencia, kulturális összefüggések stb.)
- **Színek FILM** (kék, piros)
- **Illúzió a képzőművészetben**
- **Gesztusok, gesztusszótár**
- **Parafrázis a képzőművészetben**

2. alkalom (5 óra)

- A látás funkciói, látás és tanulás, térlátás, térérzékelés,
- A térélmény kultúrtörténete
- Tájékozódás (Kelet-Nyugat) térábrázolás. Proksemikai összehasonlítások (E.T.Hall: Arab, Amerikai, Fr., Gb., Japán, stb.). A különböző perspektívák. (Kárpáti Andrea, E.T.Hall)
- Vakok világa film
- A vizuális megismerés folyamata, kulturális vonatkozásai.
- Az ábrázolás és a kifejezés gyakorlata és az ábrázolási (/kifejezési) konvenciók rendszerezése.
- Jelelmélet /szemiotika/. A jel, a jelölt, az ember és a társadalom sokrétű viszonyainak elemzése.

3. A kialakítandó kompetenciák leírása

Tudás: Áttekintéssel rendelkezik a vizuális megismerés, a vizuális kommunikáció jelenségeiben az objektív törvényszerűségekről.

Képesség: A kommunikációs készségek (megismerés, megértés, megjelenítés, kódolás, dekódolás), használatával képes az önkifejezésre.

Attitűd: Törekszik a képző- és iparművészet, esztétikai értékük; eszmék és érzelmek kifejezésére, terjesztésére a vizuális nyelv alkalmazásával.

4. A foglalkozásokon történő részvétel:

Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

5. Évközi tanulmányi követelmények

Beszámolók, dolgozatok

6. Félévi követelmény: kollokvium

7. Az értékelés módja: Szóbeli vizsga

Jegymegajánlás: - Gyakorlati feladatok: **Illúziófotók, gesztusszótár, parafrázis, szín és város**

8. Kötelező, ajánlott irodalom:

- *Vizuális kommunikáció szöveggyűjtemény, szerk.: Blaskó Ágnes, Margitházi Beja, B.pest, Typotex, 2010.*
- **Edward T. Hall: Rejtett dimenziók Hátér Kiadó 1987.**
- **Kárpáti Andrea (szerk): Bevezetés a vizuális kommunikáció tanításához Tankönyvek. '95**
- **Bálványos H.-Sánta L.: Vizuális megismerés, vizuális kommunikáció Balassi Kiadó, Bp. 2003-William M. Ivins Jr: A nyomtatott kép és a vizuális kommunikáció, Enciklopédia, 2001, Bp.**
- *Kárpáti Andrea (szerk): Vizuális képességek fejlődése Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. 1995*
- *Ervin Panofszky: A jelentés a vizuális művészetekben*
- *Maquet, Jacques: Az esztétikai tapasztalat. A vizuális művészetek antropológus szemmel, Csokonai 2003*
- *Kisbali László: Vizuális információ és megismerés, viz. kultúra*
- *R. Arnheim: A vizuális élmény*
- *Paul virilió: Az eltűnés esztétikája*
- *Theodore Roszak: Az információ kultusza*
- *Kepes György: A látás nyelve Bp. 1974.*
- *John Berger: Mindennapi képeink*
- *Mohás Livia: Találkozás önmagunkkal*
- *Voigt V., Szépe, Szerdahelyi: Jel és közösség*
- *Robert Sekuler-Randolph Blake: Észlelés Osiris Bp. 2000*

Kollokviumi témakörök

1. Az érzékelés biológiai, pszichológiai alapjai, látás, hallás, tapintás... (a kommunikáció természetes csatornáit). Semmi inger-halmazott inger (szélsőséges állapotok illusztrálása). (Pszichológia tankönyvek, érzékelés fogalma, érzékszervek csoportosítása (E.T.Hall))
2. A látás biológiája, pszichológiája, színlátás. (szín és kommunikáció, színek élettani hatása, színszimbólika, színpreferencia, kulturális összefüggések stb.)
3. A látás funkciói, látás és tanulás, térlátás, térérzékelés, térélmény. Tájékozódás (Kelet-Nyugat) térábrázolás. Prokszemikai összehasonlítások (E.T.Hall: Arab, Amerikai, Fr., Gb., Japán, stb.). A különböző perspektívák. (Kárpáti Andrea, E.T.Hall)
4. A vizuális élmény. A vizualitás alapfogalmai (nézés, látás, belső kép...). A képkötés 4 változata. Észleleti tartalmak a vizuális élményben. (Bálványos Huba)
5. Szubjektív és objektív vizuális közlések. (Bálványos Huba)
6. A vizuális közlés metódusai, transzpozíció. A kép fogalma, keletkezése, illúzió. A kép a kamera obscurától napjaink computerképéig. (Bálványos Huba)
7. Az ábrázolási és kifejezési konvenciók rendszere. Vizuális megismerés, ítéletsémák. (Bálványos Huba)
8. A kommunikáció struktúrája és a vizuális információ. Kommunikációs alapfogalmak, típusok. (Bálványos Huba)
9. A vizuális kultúra értelmezése, területei. (Bálványos Huba)
10. Szemiotika értelmezése, területei, alapfogalmai, a vizuális üzenet szemiotológiája, tartalma. (Bálványos Huba)

TEMATIKA

Tantárgy neve	Vizuális nevelés
Tantárgy kódja	BCG1146 (ekvivalencia BCG 1124, CGF1404)
Meghirdetés féléve	5
Kreditpont	4
Heti kontakt óraszám (elm.+gyak.)	1+2
Félévi követelmény	gyakorlati jegy
Előfeltétel (tantárgyi kód)	-
Tantárgyfelelős neve	
Tantárgy oktatója	Havasi Tamás mesteroktató
Tantárgyfelelős tanszék/intézet kódja	VKI

A tantárgy elsajátításának célja, a kialakítandó kompetenciák leírása:

A kreativitás, mint személyiség modell lehetőségei a vizuális nevelésben. Korszerű és hagyományos módszerek a látásnevelésben és a kézművelésben. Az élmény szerepe és a komplex vizuális nevelés a legkisebb korosztályban, a bölcsődében. A különböző érzékszervek fejlesztése gyakorlati feladatokkal. Mesekönyv tervezése, kivitelezése.

Az elsajátítandó ismeretanyag:

Elmélet (heti 1 óra)

1. hét A félévi munka előkészítése. A félévi program, követelmények, határidők, értékelés.
2. hét Kommunikációs alapok: Érzékelés, látás, színlátás, térlátás fejlődése
3. hét Kommunikációs alapok: Érzékelés, látás, színlátás, térlátás fejlődése
4. Művészeti technikák, a képzőművészet és az óvodai-iskolai alkotótévékenység „médiái”
5. hét Művészeti technikák
6. hét Tanítás-tanulás szervezése alanya a gyermek, gyerekkultúra;
7. hét Tanítás-tanulás szervezése alanya a gyermek, gyerekkultúra; **HF: A gyermekkultúra területeinek elosztása**
8. hét RAJZ Tesztek, iskolaérettség, kreativitás, emberrajz-teszt, pszichodiagnosztika;
9. hét Gyerekrajzok, rajzfejlődés, képzőművészeti terápia.
10. hét Módszerek, szervezés, projekt, csoportmunka, munkaformák, komplex vizuális nevelés.
11. hét Módszerek, szervezés, projekt. Tervezése, típusai, kritériumai, értékelése
12. hét Óvodai termek, csoportszoba díszítése, az alkotás vizuális keretei, környezete, környezetkultúra;
13. hét Érzelem, esztétikum, erkölcs. Érzelmek és gondolkodás: elaboráció és indulatredukció játékban, rajzban, mesében. A befogadáshoz, az alkotáshoz, a **kreativitáshoz** szükséges kompetenciák fejlődése és a fejlesztés lehetőségei a komplex művészeti neveléssel (zene, vizualitás, irodalom, drámajáték, báb)
14. hét A **vizuális nevelés**, mint komplex személyiségfejlesztés: szerepe és jelentősége az óvodáskorú gyermek megismerésében és képességeinek fejlesztésében. Az óvodáskorú gyermek vizualitásának fejlődése, fejlesztése, a gyermekrajz, mint kommunikáció.
15. hét A vizuális nevelés szerepe az esztétikai értékek közvetítésében, a vizuális nevelés kapcsolata más tevékenységi területekkel. A bölcsődében alkalmazható művészeti- és kézműves technikák metodikai eljárásai a kisgyermek teljes személyiségének élményadó tevékenységközpontú fejlesztésére. A differenciált képességfejlesztés, az esélyegyenlőség, a tehetséggondozás lehetőségei a viz. nev.ben.
16. hét A vizsgajegy megszerzésének alternatívái.

Gyakorlat (heti 2 óra)

1. hét A félévi munka előkészítése. A félévi program, követelmények, határidők, értékelés.
2. hét Filmek: Nem néz, csak lát,
3. hét Filmek: Az észlelés határai
4. hét Filmek: Színek
5. hét Gyermekalkotások értékelése, feladatok megfejtése (alsó tagozatos rajzok)
6. hét Gyermekalkotások értékelése, feladatok megfejtése (óvodás-bölcsődés rajzok)
7. hét Gyermekalkotások értékelése, feladatok megfejtése (felső tagozatos rajzok, terem és folyosódekorálás)
8. Egyszerű sokszorosító grafikai eljárások (Frottázs, krumplinyomda, monotíпия)
9. Színes és vegyes technikák (mozaik, kollázs montázs, sodrott papírkollázs)
10. A plasztikai alakítás technikái (gyurma, agyag, papír pop up)
11. hét Fejlesztő játékok készítése (frottázs vár)

12. hét Fejlesztő játékok készítése (párosító játék)
13. hét Fejlesztő játékok készítése (arcok-karakterek)
14. hét Fejlesztő játékok készítése (Mátrix, számfogalom)
15. hét A félév zárása

A kurzus sikeres befejezésekor megismeri a vizuális nevelés kisgyermekkorai lehetőségeit annak legjellegzetesebb összetevőit.

Személyisége mélyebb ismeretére tesz szert, önismerete fokozódik.

Tudás:

Elsajátítja a vizuális nevelés főbb módszereit.

Képesség:

Pedagógiai tudását holisztikus szemlélettel és adaptív módon, az egyéni sajátosságok jellemzőinek figyelembevételével alkalmazza.

Attitűd:

Kreatív módon viszonyul az esztétikai nevelés kérdéseire.

Autonómia és felelősség:

Felelősséggel alkalmazza a megismert módszereket.

A foglalkozásokon történő részvétel:

Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Évközi tanulmányi követelmények: Gyakorlatok teljesítése

Félévi követelmény: Gyakorlati jegy

Számonkérés: Az órai gyakorlatok és házi feladatok elkészítése.

- **Fejlesztő játékok (min. 4 fféle)**
- **Képzőművészeti technikák feladatai**
- **Csoportszoba dekoráció (fotók ppt)**
- **Mesekönyv 1-3 éves korosztály számára v bábfigurák**

Kötelező, ajánlott irodalom:

- *Bálványos H.-Sánta L.: Vizuális megismerés, vizuális kommunikáció Balassi Kiadó, Bp. 1997*
- *Bakos, Bálványos, Preisinger, Sándor: A vizuális nevelés pedagógiája, Budapest, 2000, Balassi Kiadó.*
- *Bálványos Huba: Látás és szemléltetés (szöveggyűjtemény), Budapest, 2003, Balassi Kiadó.*
- *Kárpáti Andrea (szerk): Vizuális képességek fejlődése Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. 1995*
- *R. Arnheim: A vizuális élmény*
- *Kárpáti Andrea: Firkák, formák, figurák. (A vizuális nyelv fejlődése a kisgyermekkortól a serdülőkorig), Budapest, 2001, Dialóg Campus Kiadó. ISBN: 9639123366*
- *A NAGY GYIK KÖNYV – Kézikönyv a vizuális neveléshez, Budapest, 1997, Aula Kiadó. ISBN: 9789639078543*
- *Bodóczy István: Az alkotóképesség fejlesztése. MIF jegyzet. 1999. ISBN nélkül.*